

Mi lesz itt?

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 37. szám, 2017. szeptember 15.

Cseresnyési László cikke (*Radnóti András eleméz, ÉS, 2017/36., szept. 8.*), szándéka ellenére, megmutatta, hogy alapvetően igaza van Radnóti Andrásnak (*Az összefogás csapdájáról, ÉS, 2017/35., szept. 1.*). Aki érdemben akarja vitatni Radnóti állítását, annak azt kellene cáfolnia, hogy a demokratikus ellenzék legnagyobb pártjai maguk is hozzájárultak a politika erkölcstelenné válásához, a demokrácia intézményeinek és a jogállamiságnak a leépüléséhez, és arról kellene meggyőznie, hogy e pártok, illetve politikusaik őszintén és kellő komolysággal arra törekcszenek, hogy alapvetően megváltoztassák a mai politikai rendszert. Ehelyett Cseresnyés sem tudott mást mondani, mint hogy nagyon rossz világ lesz, ha a választásokat követően megint a jelenlegi kormánypártok alakíthatnak kormányt. Habár magam is irtózom a gondolattól, hogy a mai rendszer még évekig fennmaradhat, egyetértek azzal, hogy csak az a politikai erő érdemli meg a kormányváltó bizalmat, amelyik nem csupán a jelenlegi hatalom elutasításáról szól, hanem egy vonzó, alternatív jövőképet kínál a választóknak. A kormányváltást ma az legitimálja, ha a kormányváltók nem beleülnek az elődeik által kialakított rendszerbe, hanem egy liberális, jogállami demokrácián alapuló, tisztességes új világ kialakítására kötelezik el magukat.

A mai ellenzéki politikából azonban ez hiányzik. A politikai vita elsősorban arról a technikai és hatalmi kérdésről szól, miként osszák el a képviselőjelölti helyeket, és hogyan állítsák össze a közös listát. Ez inkább riasztó, mint vonzó a szavazók számára. Ebből próbált kitörni Botka azzal, hogy tartalmi kérdéseket helyezett kommunikációja középpontjába. Nekem személy szerint tetszik a „Fizessenek a gazdagok!” programja, fontosnak is tartom az állami jövedelem- és szociálpolitika alapvető átalakítását, és normális körülmények között lehet, hogy ez elegendő is lenne a kellő mértékű választói támogatás elnyeréséhez. Ma azonban ez kevés ahhoz a jövőképhez, amely alkalmas arra, hogy megfogja, felrázza, lelkesítse a választókat. Olyan helyzet van, amelyben választ kell adni egy sor, normális körülmények között fel sem vetődő kérdésre. Csak jelzésként. A kormányváltás után lesz-e új alkotmány, hogyan fogadják el, és milyen lesz? Lesz-e a jogállamiságot és alapjogokat védő Alkotmánybíróság, lesz-e valóban független bíróság és pártatlan ügyészség? Lesz-e Magyarországon újra önkormányzatiság? Milyen jogokat kap az ellenzék? Mi lesz azokkal az állami tisztségekkel, amelyeket ma ezekre alkalmatlan politikai bizalmasok foglalnak el? Mi lesz a sorsuk a haverok kezébe juttatott bankoknak, földeknek, vállalatbirodalmaknak? Mi lesz a viszonyunk az Európai Unióban zajló folyamatokhoz? Mi lesz hazánk fizetőeszköze? Lesz-e független és sokszínű sajtó Magyarországon? Haza fog-e térni a jelenleg külföldön dolgozó több százezer honfitársunk? Hogyan számolja fel az új kormány a korrupciót? Mikorra és hogyan lesznek betöltve a háziorvosi, kórházi orvosi és ápolónői álláshelyek? Mikorra és hogyan kerülnek a magyar PISA-eredmények Európa élvonalába? Azaz meg kell mondani, hogy az utált rendszer miként fog átalakulni.

Ha az ellenzék nem képes olyan hiteles, konkrét és megvalósítható programmal előállni, amely az igazságtalan, méltánytalan és antidemokratikus helyzetek alapvető megváltoztatását helyezi kilátásba, akkor nincs remény arra, és nem is érdemlik meg azt, hogy a választók tömegesen melléjük álljanak. Bármifajta összefogásról csak akkor szabad és érdemes beszélni, amikor a pártok már megszólították a választókat programjaikkal; amikor látszik, hogy a felkínált jövőképeket a választók hitelesnek tartják és támogatják; amikor ennek alapján kialakulnak az új erőviszonyok; amikor látszik, hogy e programok alapján reálisan kialakítható egy, a közös kormányzás alapjául szolgáló jövőkép; és amikor már látható, hogy melyek azok a pártok, amelyek között lehetséges értelmes együttműködés. Tehát, amint Radnóti mondta, alapvetően meg kell változtatni az ellenzéki politizálás tematikáját. Az összefogás helyett a pártoknak azt kell megmutatniuk, hogy képesek és elszántak a magyar politikai rendszer gyökeres

átalakítására, új politikai kultúra meghonosítására és a közjó érdekében való kormányzásra. Ha a demokratikus ellenzék politikusai nem végzik el a feladatukat, akkor ne a körülményeket hibáztassuk azért, ha nem hull ölünkbe a győzelem, és a választások után tovább süllyedünk a mocsárba.